

Tri hodiny na sále
Srdce Jiřího Kolaříka měli v rukou i lékaři Dušan Vršanský a Jiří Nicovský.

Tlukot na monitoru
Kontrola výsledku operace srdeční chlopně. 3x foto: Monika Hlaváčová

Jak se opravuje nemocné srdce

Redaktorka MF DNES měla jedinečnou příležitost strávit s lékaři chvíle při operaci pacientovy srdeční chlopně. Tým chirurgů z Centra kardiovaskulární a transplantční chirurgie Brno operuje životně důležité orgány pětkrát denně.

V sedm hodin ráno je na operačním sále Centra kardiovaskulární a transplantční chirurgie Brno v Pekarské ulici plno. Vreholí přichází na operaci, která má začít za půl hodiny.

Pacient Jiří Kolařík je uspaný a leží na operačním stole. Anesteziolog se sesíťkami její připojuje na přístroje. Dva lékaři kontrolují monitor. A mezi tím instrumentátka pečlivě vyrovnává na stůl chirurgické nástroje, které budou při několika hodinové operaci potřeba. Desítky svorek, pinzet, ale i pilku, tu budou lékaři potřebovat při otevření hrudního koše. „K tomu stolu se raději nepřibližujte. Všechno je sterilní. Kdybyste se něčeho dotkla, mohlo by být po operaci,“ varuje

mě ještě před vstupem na sál zdravotní sestra. Na sobě mám světlé modrý oblek a v roušce vcházím s prvním operačním týmem na sál. Lékaři, ale i sestra se během operace u pacienta vystřídá několik.

Operace začíná. Sestřička podává nádobu s dezinfekcí a lékař pokračá kůži pacienta, přetřezává žebra a otevírá jeho hrudník. Odhalené pacientovo srdce stále tepe a lékař čeká na hlavního operátora. Po dobné zákroky probíhají i v sousedních sálech.

„Můžete zavolat docenta,“ uděluje pokyny jeden z lékařů sestře. Právě ředitel centra Petr Němec bude opravovat nedomykavou chlopně. Do pěti minut přichází na sál. Postaví se na malé schůdky, aby mohl pohodlně pracovat.

A operuje nemocné chlopně na životně důležitém orgánu.

„V současnosti se chirurgové přiklání spíše k opravě chlopní. I ta nejlepší umělá chlopně totiž není tak dobrá jako ta vlastní,“ popisuje chirurg a pouští se do práce. To už je srdce pomoci kanýl a hadic připojeno k přístroji pro mimotoční oběh. Ten na potřebnou dobu převzme funkci srdce i plic k čerpání a okysličování krve. Chirurgové tak mají dostatek času srdce odoperovat. Na závěr tříhodinové operace ověřují svoji práci. Pomocí echokardiografického vyšetření, tedy ultrazvukového vyšetření srdce, se lékaři přesvědčí, jestli chlopně pracují tak, jak mají. „Povedlo se, fungují úplně perfektně,“ hlásí operátor.

Barbora Lukšová

Vlastně jsem se jen zadýchával, vypráví pacient

BRNO (bar) Před pár týdny začal Jiří Kolařík z Hodonínska k lékařům na předoperační vyšetření. „Chtěli mi operovat kýlu. Měla to být banální operace. Můj lékař však při vyšetření zjistil, že mám šelest na srdci,“ popisuje první vyšetření Kolařík.

Navštívil proto kardiochirurga a výsledek ho překvapil. „Ukázalo se, že mám těžkou vadu nedomykavosti chlopní,“ vypráví na nemocničním lůžku redaktorka MF DNES.

„Všude nic mě ale netrápilo. Jen jsem se trochu zadýchával, když jsem šel do schodů. To jsem ale přisuzoval svému věku,“ říká pacient. Plánovanou operaci zrušili a poslali ho do Centra kardiovaskulární a transplantční chirurgie Brno, kde se minulý čtvrtek podrobil operaci chlopní.

„Měl dvě nedomykavé chlopně. Jedna nečunovala správně kvůli degenerativnímu onemocnění. Druhá v důsledku nedomykavosti chlopně první,“ vysvětluje chirurg Petr Němec, který pacientovi srdce odoperoval. Zákrok na sále trval tři hodiny.

Jiří Kolařík už dopředu trochu tušil, jak podobná operace vypadá. Při jedné z prvních operačních chlopní v Brně prováděla, nakuoval do sálu oknem pro veřejnost. „Roušku se hojím, co mě teď čeká, ale větším místním lékařům,“ světuje se po zákroku Kolařík. Věřil, že bude moci znovu aktivně sportovat. „Pokud nebudou žádné komplikace, pusť mě lékaři domů tak za deset dní. Pak se z toho ale budu ještě několik měsíců vzpamatoávat. Za to, že mi opraví pumpu, to ale stojí,“ dodává.

„Za jeden týden s kolegy operujeme pětadvacet srdcí,“ říká chirurg

BRNO Náročné operace srdce, transplantace jater či ledvin provádí každý den specialisté Centra kardiiovaskulární a transplantač-

ní chirurgie v Brně. Jezdí za nimi pacienti z celé Moravy. I když lékaři provádí stejně náročné operace jako v pražském IKEM, o zdejších lékařích se tak často nemluví.

„Lidé mají občas pocit, že to, co se děje v Praze, je lepší,“ míní ředitel centra Petr Němec, který se pro chirurgii rozhodl v pátém ročníku na medicíně. Zdála se mu totiž nejlepší.

Jaké operace na sálech provádíte nejčastěji?

Děláme tři druhy operací. Nejvíce

provádíme operace by-passů, pak operace srdečních chlopní a kombinace obou.

Jak dlouho operace srdce trvají?

U nás se začátek operace počítá od chvíle, kdy je pacient na operačním stole. Jednoduché operace zaberou tři až čtyři hodiny, když je to kombinovaný výkon, tak o hodinu déle.

Kolik srdcí operujete za týden?

Každý den máme naplánovaných pět operací, takže pětadvacet. Někdy máme ale i akutní případy.

Jste jako chirurg s pacientem před operací vždy v kontaktu?

Je naprosto nezbytné, abych pacienta před operací viděl. Pacient by měl získat k lékaři důvěru a být informovaný o tom, co ho čeká.

V současné době běží v televizi

plno seriálů z lékařského prostředí. Jsou jimi pacienti ovlivněni?

Někdy ano, tedy spíš ženy. Setkávám se však s tím, že starší pacienti nechávají vše na lékařů. Prostě řeknou, že mi věř. S mladšími je diskuse jiná.

Je lepší, když operuje stejný tým, nebo se chirurgové střídají?

Záleží na filozofii pracoviště. My to máme tak, že se střídáme. Je nás tu patnáct chirurgů a všichni by měli být schopní spolu pracovat. Nikdy nevíte, jaká nastane situace, a to už je pozdě si na sebe zvykat. **Věnujete speciální péči svým rukám?**

Vůbec. Dělám všechny domácí práce a ničemu se nevyhýbám. Ale často pracuji v rukavicích, abych si tuce neporanil. **Barbora Lukšová**